

BØRNS RETTIGHEDER

UNDERVISNINGSMATERIALE TIL

UDSKOLINGEN 7.kl -9.kl



Illustration: Jakob Tolstrup

Institut for menneskerettigheder fylder 25 år:
Børns rettigheder undervisningsmateriale til grundskolen

Institut for Menneskerettigheder, 2012

Redigeret af:
Cecilia Decara

Undervisningsmaterialet -'Børns rettigheder' består af:

- Hæftet "Børnekonventionen"
- Undervisningspakke til indskoling med materialerne
"Lærervejledning", "Klassens Grundlov", "Ønsker og Behov", "Børn har også ret!"
- Undervisningspakke til mellemtrin med materialerne
"Lærervejledning", "Klassens Grundlov", "Barnets Bedste", "Tegn en ret"
- Undervisningspakke til udskoling med materialerne
"Lærervejledning", "Klassens Grundlov", "Ret og pligt i skolen",
"Børns rettigheder og vilkår"

Indhold

Lærervejledning	4
Klassens grundlov	7
Ret og pligt i skolen.....	11
Børns rettigheder og vilkår.....	14
Bilag 1: Syv udvalgte rettigheder.....	17
Bilag 2: Ret- og pligt-ark	18
Bilag 3: Børn og unges rettigheder, rammer og forpligtelser i skolen.....	33
Bilag 4: Cases om børns rettigheder og vilkår til elever.....	34
Bilag 5: Cases om børns rettigheder og vilkår med opfølgingsnoter til læreren....	45



Lærervejledning

Nærværende inspirationskatalog til undervisning i børns rettigheder er udarbejdet i forbindelse med kampagnen 'Forskæl på folk'. Kampagnen har til formål at sætte fokus på menneskerettigheder og folks hverdag og levevilkår i Danmark. På skoleområdet fokuserer kampagnen på at styrke undervisning i børns rettigheder på grundskolens tre trin.

Derudover er kampagnen et led i fejringen af Institut for Menneskerettigheders 25-års-jubilæum i 2012.

Baggrunden er blandt andet, at FN's børnekomité senest i 2011 har anbefalet, at Danmark styrker kendskabet til FN's Konvention Barnets Rettigheder (børnekonventionen) i skolerne. Derudover viser undersøgelser, at børn og unge i Danmark har ringe kendskab til menneskerettigheder og børns rettigheder. For eksempel viser UNICEF's nordiske undersøgelse fra april 2010, at mindre end hvert tiende barn i Danmark har et godt kendskab til indholdet i FN's børnekonvention.

Inspirationskataloget tilbyder inspiration til læringsforløb om børns rettigheder i Danmark. En hurtig søgning på for eksempel undervisningsportalen 'EMU' (www.emu.dk) viser, at læringsforløb og materialer om menneskerettigheder og børns rettigheder ofte tager udgangspunkt i børns rettigheder og vilkår i udviklingslande, hvilket er fint og relevant. Men børnekonventionen er også relevant for danske børn og deres vilkår. Folks levevilkår og hverdag i Danmark er netop fokus for instituttets 25-års-jubilæum.

Der er en række områder i Danmark, hvor børns rettigheder kan styrkes. Det er blandt andet status for børn af fængslede, børns ret til at blive hørt i forhold til anbringelse uden for hjemmet, effektiv beskyttelse mod vold og overgreb, og ret til beskyttelse mod diskrimination. Omvendt er der områder, hvor danske børn og unges rettigheder i vid udstrækning rent faktisk er opfyldt og de nyder effektiv beskyttelse. Det er i forhold til for eksempel ret til uddannelse samt forenings- og forsamlingsfrihed.

Hvordan ville samfundet stille det enkelte barn, hvis ikke han eller hun kunne nyde disse specifikke rettigheder? Uden menneskerettigheder ville samfundet grundlæggende være et ganske andet, og hvis ikke børn og unge kender deres rettigheder, har de ikke i samme grad mulighed for at nyde, beskytte og være med til at opretholde egne og andres rettigheder.

Formålet med dette katalog er at inspirere lærere i grundskolen til styrke undervisningen i børns rettigheder. Konkret har materialerne til formål at styrke elevens viden om børns rettigheder, samt i nogen grad også de mekanismer, der beskytter dem. Det er også at styrke konkrete færdigheder, så eleverne i deres hverdag i højere grad er i stand til at handle i overensstemmelse med menneskerettighederne.



Om inspirationskataloget

Inspirationskataloget indeholder inspiration til tre undervisningsforløb for henholdsvis indskolingen, mellemtrin og udskolingen om FN's børnekonvention og børns rettigheder i Danmark, samt en populariseret udgave af FN's børnekonvention. Den populariserede udgave af børnekonventionen indeholder også en kort introduktionstekst til konventionen og kan uddeles til eleverne. Inspirationskataloget er blandt andet at finde på hjemmesiden: www.menneskeret.dk/forskelpaafolk.

Som lærer behøver du ingen specifikke forkundskaber om børns rettigheder og menneskerettighedsuddannelse for at arbejde med materialerne. Hvis du ønsker at arbejde videre med relaterede materialer om andre menneskerettighedstemaer, som eksempelvis ligebehandling eller medborgerskab, er du velkommen til at besøge www.duharret.dk, der fra oktober 2012 vil danne grundlag for Institut for Menneskerettigheders skoletjeneste.

'Klassens grundlov'

Det anbefales at indlede læringsforløb om børns rettigheder med refleksionsøvelsen 'Klassens grundlov', der indgår i alle tre læringsforløb. I denne øvelse udarbejder gruppen i fællesskab et sæt regler for samværet i undervisningen, som både elever og lærere kan trække på. Der er tips i øvelsen til, hvordan 'Klassens grundlov' kan være med til at styrke rammerne for et godt læringsmiljø i klassen. Både i læringsforløbet om børns rettigheder, og i andre fag, eller for eksempel i klassens tid.

'Klassens grundlov' er således en måde at arbejde i praksis med principperne vedrørende menneskerettigheder i en klasse. Dette kræver dog, at læreren undervejs er opmærksom på, at klassens regler faktisk også er forenelige med standarder og principper for menneskerettighederne.

Hvad er menneskerettighedsuddannelse?

Menneskerettighedsuddannelse er en forudsætning for, at principperne for menneskerettigheder og ligebehandling kan omsættes til virkelighed.

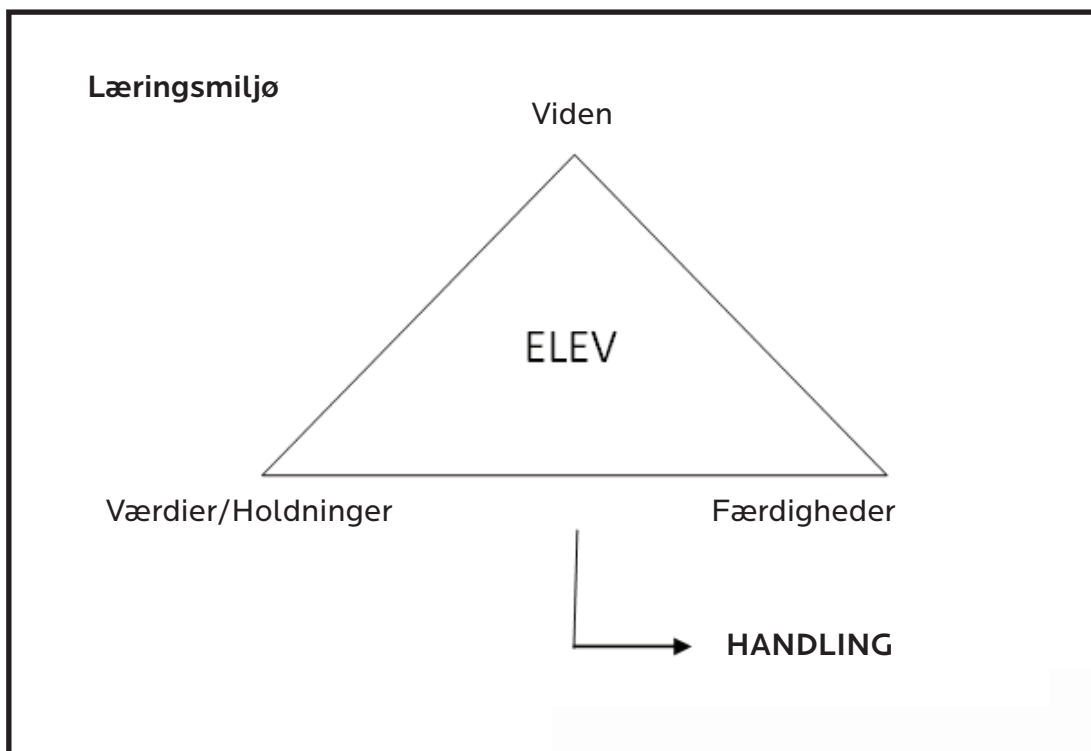
Menneskerettighedsuddannelse går i korte træk ud på at undervise;

om menneskerettighederne, hvilket indebærer at formidle viden om menneskerettighedsnormer og principper, samt hvordan de udbredes og sikres

gennem menneskerettighederne, hvilket vil sige, at undervisningen gennemføres på måder, som respekterer rettigheder for både elever og lærere, herunder i forhold til ligebehandling og medbestemmelse

til fremme af menneskerettighederne, hvilket indebærer at styrke elevernes færdigheder i forhold til dels at kræve og nyde deres egne rettigheder, dels i forhold til at respektere og værne om andres.





Kompetencemodellen i menneskerettighedsuddannelse fokuserer på at styrke elevernes viden om menneskerettigheder. I undervisningen reflekterer eleverne over holdninger og værdier i relation hertil og får styrket konkrete færdigheder i forhold til at kunne handle på baggrund af menneskerettighederne.



Klassens grundlov

Indhold

En refleksionsøvelse, hvor eleverne i fællesskab udarbejder et sæt regler for læringsmiljøet og samværet i undervisningen – en klassens grundlov – som både elever og lærere kan trække på. Denne øvelse bør gennemgås, inden de øvrige øvelser og danne grundlag for det videre arbejde.

Formål

At styrke læringsmiljøet i klassen og skabe et trygt rum, hvor alle elever kan føle sig inkluderede, anerkendte, hørt og respekterede. At få alle elever til at føle ansvar for at bidrage til et godt læringsmiljø.

Fag

Denne øvelse kan anvendes som udgangspunkt for undervisning i fagene; dansk, engelsk, samfundsfag, religion, historie, psykologi, sundheds- og seksualundervisning, klassens tid med flere.

Tidsforbrug

1 lektion

Materialer

White board eller tavle

Instruktion

1. Introducer øvelsen

Fortæl eleverne, at for, at alle kan få det bedste ud af timerne i klassen, og for at sikre et trygt og godt miljø, skal I finde frem til et sæt fælles regler - en grundlov for klassen. Spørg eleverne, hvad det vil sige at have et trygt og godt læringsmiljø i klassen? (At man føler sig hørt, respekteret, anerkendt, inkluderet/ikke holdt udenfor).

Forklar, at grunden til, at I skal lave en grundlov er, at alle – elever såvel som lærere – kommer fra forskellige baggrunde, med forskellige erfaringer og forventninger. At blive enige om nogle fælles regler er en måde til at sikre, at alle – elever såvel som lærere – tager hensyn til disse forskelle og tager ansvar for det, der sker i undervisningen. Det er altså ikke bare lærerens regler, men også elevernes regler, og både elever og lærer har et ansvar for at følge reglerne.

Instruer eleverne i at arbejde anerkendende med de fælles regler. Det vil sige, at de skal fokusere på at tale positivt i forhold til de regler, de gerne vil foreslå klassen, i stedet for at formulere negative forbud. Nedenfor er et par eksempler:

Eksempel 1: "Man må ikke afbryde hinanden".

Positivt alternativ: "Alle skal have mulighed for at sige deres mening".



Eksempel 2: "Man må ikke tale dårligt om andre".

Positivt alternativ: "Vi respekterer hinanden og andres meninger både i klasse, og når vi har fri".

Vær også opmærksom på at hjælpe eleverne med at formulere regler, der handler om at tage medansvar for hinanden. Det kan for eksempel være: "Vi har pligt til at passe på hinanden", forstået som, at der for eksempel i klassen er frihed både til at fortælle personlige ting og til at lade være, så eleverne kun deler deres egne erfaringer og historier, hvis det føles trygt.

2. Brainstorm om klassens grundlov

Lav en brainstorm i klassen ud fra spørgsmålet, hvad de mener er vigtigt, for at det er rart og trygt at være i klassen.

Mens eleverne kommer med deres bud, skriver du deres ideer op på tavlen og sørger for, at de bliver formuleret som regler.

Forsøg at hjælpe eleverne med at være med til at formulere reglerne positivt. Giv dem evt. forslag: "Hvad hvis vi siger...?", "Hvad synes I om...?" Tilføj til sidst dine egne pointer og hør, om eleverne er enige.

Eksempler på regler, I kan inkludere: Det er ok at være anerledes; lyt til hinanden; vær med i undervisningen; grin med hinanden; kom til tiden, tal pænt til hinanden, sæt mobilen på lydløs; respekter hinandens privatliv.

3. Regler, rettigheder og pligter

Regler består af rettigheder og pligter. Spørg eleverne, om de kender ordet "ret"? Kan reglerne også formuleres som noget, man har "ret til"? Har man for eksempel ret til ikke at blive drillet? Er der nogle regler på skolen om at man ikke må drille? (For eksempel skolens mobbepolitik).

Spørg også, om de kender ordet "pligt"? Har de pligter derhjemme? For eksempel pligt til at rydde op på deres værelse eller pligter i forhold til at tage ud af bordet eller hjælpe med opvasken når de har spist aftensmad? Eller pligter i forhold til at lufte hunden, eller noget femte?

Forklar dem, at med en ret følger ofte også en pligt, eller et medansvar for andre mennesker til at respektere denne rettighed. For eksempel: "Jeg har ret til at blive behandlet lige så godt som andre", "Alle har pligt til og et medansvar for, at alle bliver behandlet lige godt".

4. Hvad er menneskerettigheder?

Spørg, om de har hørt om FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder eller FN's børnekonvention? Har de hørt om menneskerettigheder? Hvilke menneskerettigheder kan de nævne?

Menneskerettighederne skal sikre det enkelte menneske en række grundlæggende rettigheder over for staten: Personlig frihed, retssikkerhed, politiske rettigheder og lige adgang til uddannelse, sundhed og andre grundlæggende tryghedsforanstaltninger.



Menneskerettigheder er igennem de seneste årtier blevet mere og mere synlige i medierne. Ytringsfrihed, og trosfrihed, diskrimination, hadforbrydelser, overvågning og adgang til bygninger for personer med funktionsnedsættelse har alt sammen noget med menneskerettigheder at gøre.

FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder fra 1948 har været udgangspunktet for efterfølgende menneskerettighedsaftaler. Det gælder for eksempel FN's børnekonvention fra 1989. En række af de internationale menneskerettigheder er indført i dansk lovgivning. Menneskerettigheder er internationalt vedtagne, universelle rettigheder, der skal sikre en række grundlæggende menneskelige behov. At de er universelle, betyder, at de gælder for alle, uanset hvem man er, eller hvor i verden man bor. Rettigheder er nationalt vedtagne love, der kan gå videre end menneskerettighederne. De er ikke universelle. Regler er rettigheder og pligter, man kan definere i et hvilket som helst fællesskab, hvor man kan blive enige om dem. Det kan være i en klasse, en fritidsklub, hjemme.

Menneskerettighederne dækker mange sider af menneskers liv, hvad enten det er spørgsmål om retssikkerhed, sundhed, kultur, religion eller uddannelse. I de to følgende materialer for udskolingen arbejdes videre med menneskerettigheder og specifikt børns rettigheder.

4. Opsamling

- Afrund øvelsen med at opsummere listen og/eller de vigtigste diskussioner.
- Fortæl eleverne, at I nu er blevet enige om et sæt regler, som du opfordrer dem til at følge og minde hinanden om, hvis det er nødvendigt.
- Understreg, at reglerne også gælder dig som lærer.

Vær opmærksom på

Det er vigtigt at skabe rum til at udtrykke værdier og holdninger – men det skal ikke ske på bekostning af andre eller gøre skade på andre. Hvis man har en regel, der lyder: "Alle skal have lov til at sige deres mening", kan det derfor være nødvendigt også at have en regel om, at "Alle skal respektere hinanden".

Når man arbejder med følsomme emner, er det vigtigt, at eleverne forstår, hvad fortrolighed er. Det er også meget vigtigt, at elever fra minoritetsgrupper ikke bliver genstand for særlig diskussion eller føler, at de skal tale på vegne af "deres" bestemte gruppe. Som lærer kan du være opmærksom på denne risiko, når I arbejder med at formulere klassens grundlov.

Tips til læreren

I stedet for at nedskrive en liste med regler kan du lade eleverne lave tegninger af de regler, de ønsker. Dette giver mulighed for, en længere proces med mere tid til eftertanke hos den enkelte og sikrer samtidig, at alle kommer til at bidrage.

Skriv selv, eller lad eleverne skrive reglerne ned på et stort stykke papir, der kan hænges op i klassen.



Placer reglerne fra klassens grundlov et synligt sted i lokalet, og henvis til dem, når det er relevant.

Hvis I vælger at lade grundloven hænge i klasseværelset over længere tid, kan du evt. følge op på den indimellem. Virker den? Mangler der noget? Hvad sker der, hvis nogen bryder en af reglerne? Bliver nogle regler brudt mere end andre?

Hvordan kan klassen reagere på en god måde, når/hvis en regel bliver brudt?

Du kan også overveje at lade grundloven hænge på væggen i længere tid og inddrage den i andre sammenhænge og fag.

Anbefalinger

Det anbefales at gennemgå denne øvelse inden arbejdet med de øvrige øvelser i materialet.

Kilder

Klassens grundlov, i: It Takes All Kinds, Cecilia Decara et al, Institut for Menneskerettigheder, 2012.

Klassens egen Grundlov, i: Demokrati Fordi, Cecilia Decara og Lone Smith, Institut for Menneskerettigheder og Ungdomsbyen, 2010.

BRYT! Ett metodmaterial om normer i allmänhet och heteronormen i synnerhet, Forum för levande historia, RSFL-Ungdom, 3. oplag, 2011.

Tool Box on Human Rights Education, Maria Løkke Rasmussen, Institut for Menneskerettigheder 2012.



Ret og pligt i skolen

Indhold

En vurderingsøvelse, hvor eleverne bevæger sig rundt i rummet og vurderer forskellige rettighedskort. Efterfølgende tages der en diskussion med eleverne af rettigheder, rammer og pligter i skolen.

Formål

At eleverne får styrket deres kendskab til og drøfter deres rettigheder, pligter og medansvar som skoleelever samt får styrket deres færdigheder i forhold til at kunne handle på baggrund af de mekanismer, som for eksempel konventioner der skal beskytte deres rettigheder.

Fag

Dansk: I relation til trinmålene for dansk efter 9. klasses trin arbejdes der bl.a. med at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at udvikle et nuanceret ord- og begrebsforråd, samt at lytte aktivt og forholde sig åbent, analytisk og vurderende til andres mundtlige fremstilling.

Samfundsfag: I relation til trinmålene for samfundsfag efter 9. klasses trin arbejdes der med at reflektere over betydningen af egne og andres rettigheder og pligter i et demokratisk samfund.

Tidsforbrug

1 lektion

Materialer

- Bilag 1: "Syv udvalgte rettigheder" kopier et antal svarende til antallet af elever i klassen
- Bilag 2: "Ret- og pligt-ark" disse er ark, hvor der på forsiden er en rettighed og på bagsiden en eller flere pligter, der hører til rettigheden. De to sider printes enten dobbeltsidet eller limes, således at de udgør et ark, der kan vendes
- Bilag 3: elevark "Børn og unges rettigheder, rammer og forpligtelser i skolen". Kopier et antal svarende til antal elever i klassen.

Instruktion

1. Introducer øvelsen

Indled med at genopfriske elevernes hukommelse fra da klassen gennemgik øvelsen "Klassens grundlov", og lad dem reflektere over betegnelserne rettigheder og pligter i forhold til at være skoleelev. Bed dem give deres egne bud på følgende spørgsmål, og korrigerer når nødvendigt:

"Hvad betyder en rettighed?"

Note: Noget man har ret til og/eller gerne må, fordi man for eksempel er en skoleelev (altså i kraft af ens tilknytning til et bestemt fællesskab). Læreren må således ikke være med i elevrådet på skolen, ligesom svenskere ikke må stemme til folketingsvalg i Danmark.

"Hvad er en pligt?"



Note: Noget man skal gøre, for eksempel ifølge loven eller for at få tildelt visse rettigheder. Pligter kan også være moralske.

"Hvad er et ansvar?"

Note: En forpligtelse til at tage sig af noget eller nogen.

Bed eleverne brainstorme (10 min.) over følgende spørgsmål:

"Hvilke rettigheder har man som elev i grundskolen?"

Sammenlign derefter elevernes bud med "Syv udvalgte rettigheder": Se elevark

"Er der sammenfald?"

"Kan elevernes bud på rettigheder ligge under en af de syv udvalgte rettigheder?"

2. Fordel ret- og pligt-arkene

Forklar eleverne, at til alle rettigheder hører der en række pligter eller medansvar. Spørg eleverne: "Kan I umiddelbart komme på nogle pligter, der kunne høre til et par af rettighederne?"

Fordel de syv rettighedsark på gulvet. Eleverne skal nu i grupper gå fra rettighed til rettighed og komme med bud på, hvilke pligter eller medansvar, der hører til den rettighed, de står ved. Når de er kommet med mindst ét bud, men gerne flere, kan de vende rettighedsarket om og se eksempler på pligter, der hører til rettigheden. Derefter går eleverne videre til den næste rettighed i urets retning. Når de har været ved alle rettigheder, samles op i fællesskab.

3. Drøft elevernes bud

Introducer derefter eleverne til arket "Børn og unges rettigheder, rammer og forpligtelser i skolen" og del arket ud i klassen. Spørg eleverne, om de før har tænkt over, at de har forpligtelser som elever for at egne og andres rettigheder fremmes? Kender de til de rammer, der nævnes?

4. Opsamling

- Afrund øvelsen med at stille spørgsmål som for eksempel
- Var det svært at finde ud af, hvilke pligter der hørte til rettighederne?
- Hvordan hænger ret og pligt sammen?
- Kom I på nogle pligter, der ikke var skrevet ned bag på rettigheden?
- Hvilken rettighed synes I, det er vigtigst at kende som elev i skolen?
- Hvilken pligt synes I, det er vigtigst at kende?
- Er der nogle af disse rettigheder, der bliver overtrådt på skolen?
- Hvis ansvar er det, at rettighederne bliver overholdt?



Tip til læreren

Det er en vigtig pointe at få frem, at det først og fremmest er skolens ansvar; ledelsens, skolebestyrelsens og lærernes ansvar, at rettighederne overholdes, men det er også elevernes eget (med-)ansvar. Ved at kende til deres rettigheder har de bedre mulighed for at fremme og beskytte egne og andres rettigheder.

Arket "Børn og unges rettigheder, rammer og forpligtelser i skolen" kan eventuelt hænges op i klassen i nogen tid, eller elevrådsrepræsentanten kan præsentere arket for elevrådsgruppen og bruge det i forhold til at kende de retlige rammer for at få sat elevernes rettigheder på dagsordenen.

Anbefalinger

Det anbefales at klassen forud for denne øvelse arbejder med øvelsen "Klassens grundlov", hvor eleverne arbejder med hvad regler, rettigheder og pligter er, og hvordan de kan forstås i en klassesammenhæng. Øvelsen har endvidere til formål at etablere rammerne for et godt og trygt læringsmiljø.

Det anbefales desuden at arbejde videre med øvelsen "Børns rettigheder og vilkår", der består af korte fortællinger om børn i Danmark. I materialet bliver eleverne stillet opgaven, at de skal overveje barnets situation i forhold til blandt andet børnekonventionen.

Kilder

"Ret og pligt i skolen", i: "Demokrati Fordi", Cecilia Decara og Lone Smith, Institut for Menneskerettigheder og Ungdomsbyen, 2010.



Børns rettigheder og vilkår

Indhold

Refleksionsøvelse med casearbejde, der sætter fokus på børns rettigheder og vilkår i Danmark. Eleverne arbejder i grupper med FN's Børnekonvention og forskellige korte fortællinger, der omhandler børn i Danmark. I cases afspejles situationer, som for eleverne er relativt genkendelige, og som problematiserer børns vilkår og giver anledning til diskussioner om, hvorvidt, der er rum for forbedring. Forløbet afsluttes med perspektivering til interviews fra repræsentanter fra Institut for Menneskerettigheder og Børns Vilkår.

Formål

At styrke elevernes kendskab til børnekonventionen og deres evne til at kunne analysere forskellige dilemmaer og udfordringer i en rettighedskontekst. At eleverne får sat fokus på og diskuteret børns rettigheder og forskellige vilkår i Danmark, samt at eleverne får en fornemmelse af, hvornår noget handler om rettigheder, og hvornår det handler om vilkår samt får indblik i hvilke beskyttelsesmekanismer og organisationer, der er med til at styrke børns rettigheder i Danmark.

Fag

Dansk: I relation til trinmålene for dansk efter 9. klassetrin arbejdes der bl.a. med at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at kunne lede møder og styre diskussioner, samt at lytte aktivt og forholde sig åbent, analytisk og vurderende til andres mundtlige fremstilling.

Samfundsfag: I relation til trinmålene for samfundsfag efter 9. klassetrin arbejdes der bl.a. med at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at gøre rede for de rettigheder og pligter, borgeren i Danmark har efter grundloven.

Kristendomskundskab: I relation til trinmålene for kristendomskundskab efter 9. klassetrin arbejdes der bl.a. med at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at identificere forskellige menneske- og natursyn og forholde sig til dem på baggrund af normer, etikker og bagvedliggende værdier.

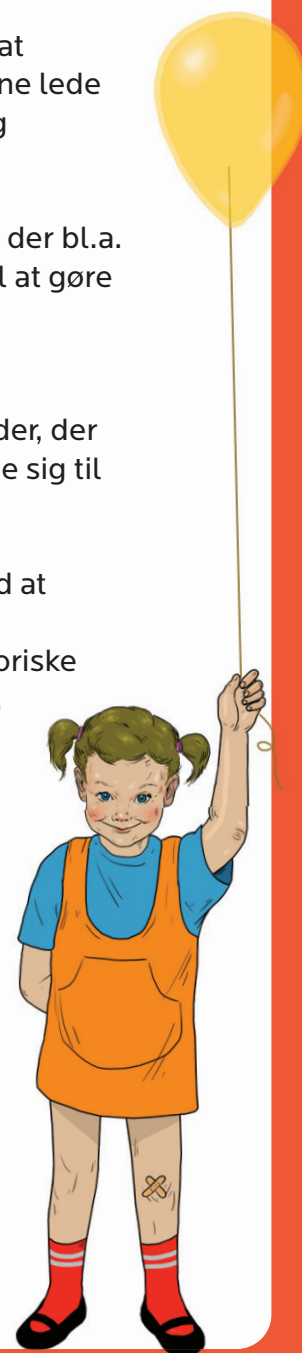
Historie: I relation til trinmålene for dansk efter 9. klassetrin arbejdes der bl.a. med at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at sammenligne nutidige levevilkår i Danmark med andre lande og diskutere de historiske årsager til forskellene, samt kende forskellige demokratiformer og tage stilling til, hvilke rettigheder og pligter de giver den enkelte.

Tidsforbrug

2 lektioner

Materialer

- Bilag 4: "Cases om børns rettigheder og vilkår" svarende til antal elever i klassen
- Bilag 5: "Cases om børns rettigheder og vilkår med opfølgingsnoter til læreren"



- Kopi af hæftet "Børnekonventionen" der indeholder en populariseret udgave af FN's konvention om barnets rettigheder (1989) samt en kort introduktionstekst til konventionen
- Udstyr til at kunne vise videointerviews med repræsentanter fra Institut for Menneskerettigheder og Børns Vilkår. Klippende kan du finde på disse links:
http://www.youtube.com/watch?v=Np8ocfjwnk&feature=player_embedded
http://www.youtube.com/watch?v=d5AfaTw6qSc&feature=player_embedded

Instruktion

1. Forberedelse

Eleverne arbejder med cases i grupper på 4-5 elever i hver. Blandt de 10 cases udvælges tre til hver gruppe, som du som lærer synes er relevant for dine elever at arbejde med. Disse kopieres svarende til antal elever.

2. Introducer øvelsen og FN's Børnekonvention

Indled med at fortælle eleverne at I skal beskæftige jer med FN's Børnekonvention. Spørg eventuelt ind til om de har hørt om FN's Børnekonvention? Børnekonventionen blev vedtaget i 1989 i FN's generalforsamling. Danmark tilsluttede sig Børnekonventionen i 1991. Den kan påberåbes i danske retssale og skal være med til at sikre barnets tarv eller barnets bedste i sager, der vedrører barnet. Uddel den populariserede udgave af børnekonventionen og tal ud fra teksten i hæftet.

3. Eleverne arbejder med cases i grupper

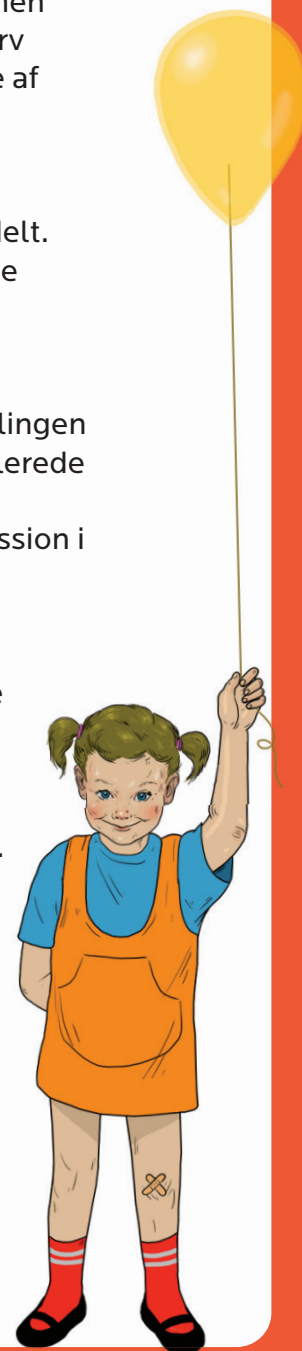
Bed eleverne fordele sig i grupper à 4-5 personer og læse de cases de har fået uddelt. Bed eleverne diskutere hver enkelt case ud fra artiklerne i børnekonventionen og de spørgsmål, de i elevarket bliver bedt om at forholde sig til.

4. Præsentation for klassen

For hver case vælger gruppen to repræsentanter, der henholdsvis skal læse fortællingen op for klassen, og som skal fremlægge deres konklusioner i klassen. Hvis casen allerede har været læst op af en anden gruppe, kan dette undlades. Gruppemedlemmerne opfordres til at supplere og efter præsentationen åbnes op for spørgsmål og diskussion i plenum.

5. Tjek med eksperterne

Efter selv at have forholdt sig til hvordan situationen er for danske børn og at have beskæftiget sig med børnekonventionen, kan det være interessant at høre, hvad to repræsentanter fra henholdsvis Institut for Menneskerettigheder og Børns Vilkår mener, er de væsentligste problemstillinger for danske børn. Bed eleverne lytte godt efter og efterfølgende kommentere på interviewene. Herefter kan man f.eks. spørge eleverne, hvordan det passer med deres opfattelse af vilkårene for børn i Danmark?



6. Opsamling

Afrund øvelsen ved at opsummere de vigtigste diskussioner og stil derudover spørgsmål som fx

- Var der konklusioner på nogle af fortællingerne, der overraskede jer?
- Hvor kan man henvende sig, hvis man har problemer som barn eller ung i dagens Danmark?
- Kender I børnetelefonen, børneinfo.dk og det nye børneombud hos Ombudsmanden fra 2012?

Tip til læreren

For nogle af casene vil FN's Børnekonvention være mere relevant end andre, og der vil være specifikke rettigheder i børnekonventionen, som skal være med til at beskytte casens hovedperson, og endelig vil der i visse tilfælde være tale om problematikker, som til trods for, at de kan virke uretfærdige, ikke er på kant med børnekonventionen eller national lovgivning.

Anbefalinger

Det anbefales, at klassen forud for denne øvelse arbejder med øvelsen "Klassens grundlov" hvor eleverne arbejder med hvad regler, rettigheder og pligter er, og hvordan de kan forstås i en klassesammenhæng. Øvelsen har endvidere til formål at etablere rammerne for et godt og trygt læringsmiljø.

Forud for arbejdet med øvelsen "Børns rettigheder og vilkår" kan endvidere arbejdes med øvelsen "Ret og pligt i skolen" der specifikt sætter fokus på børn og unges rettigheder i skolesammenhæng, samt på de lovgivningsmæssige rammer, der skal sikre deres rettigheder som elever i grundskolen.

Kilder

Denne øvelser er inspireret af "Dilemmaspil" i materialet "Tilfældighedernes Spil", Ungdomsbyen og Institut for Menneskerettigheder, 2009.



Syv udvalgte rettigheder

1. Ret til ikke at blive mobbet.
2. Ret til at medbestemme i undervisningen.
3. Ret til et godt undervisningsmiljø.
4. Ret til et elevråd.
5. Ret til at få valgt to elever ind i skolebestyrelsen.
6. Ret til at ytre sig.
7. Ret til at blive hørt i sager, der vedrører en selv.



Ret- og pligt-ark



1. Ret til ikke at blive mobbet



1. Ret til ikke at blive mobbet

Forpligtelser:

Mobning skal meldes til de voksne.

Behandle andre med respekt.

Rettigheden står skrevet i Trivselsklæringen



2. Ret til at medbestemme i undervisningen



2. Ret til at medbestemme i undervisningen

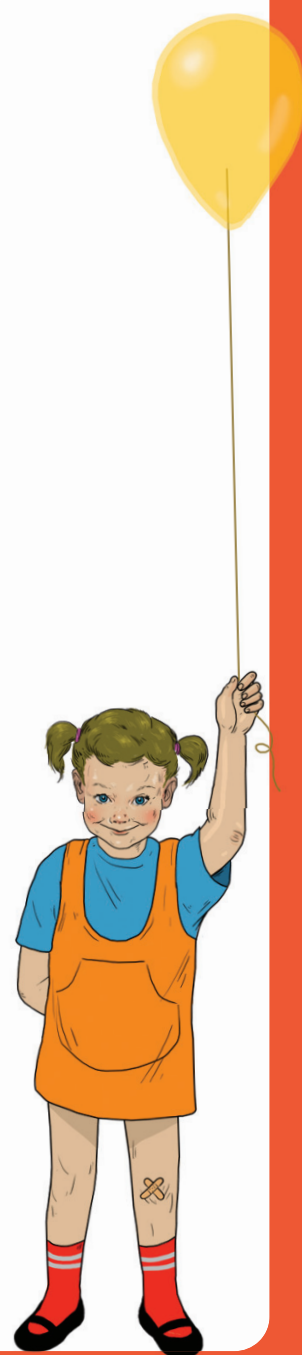
Forpligtelser:

Tage ansvar for undervisningen.
Bruge sin medbestemmelse konstruktivt
(på en ansvarlig måde).

Rettigheden står skrevet i Folkeskoleloven § 18.
Der er lovbestemte krav til undervisningen,
som læreren skal sørge for bliver opfyldt i
undervisningen. Derfor kan eleverne ikke
bestemme frit, men sammen med læreren.



3. Ret til et godt undervisningsmiljø



3. Ret til et godt undervisningsmiljø

Forpligtelser:

Gøre opmærksom på, hvis noget ikke er, som det skal være. Rydde op efter sig og passe på skolens inventar og materialer.

Rettigheden står skrevet i Undervisningsmiljøloven.



4. Ret til at have et elevråd



4. Ret til at have et elevråd

Forpligtelser:

Bakke op om elevrådet og dets arbejde.

Rettigheden står skrevet i Folkeskoleloven § 46 stk. 2 og "Bekendtgørelse om elevråd i Folkeskolen".



5. Ret til at få valgt to medlemmer ind i skolebestyrelsen



5. Ret til at få valgt to medlemmer ind i skolebestyrelsen

Forpligtelser:

Bakke op om de valgte repræsentanter.

Rettigheden står skrevet i Folkeskoleloven § 42 stk. 3.



6. Ret til at blive hørt i sager, der vedrører én selv



6. Ret til at blive hørt i sager, der vedrører én selv

Forpligtelser:

Respektere at de andre parter i sagen også har ret til at blive hørt.

Rettigheden står skrevet i:

Børnekonventionen Art. 12

Folkeskoleloven § 18

Folkeskoleloven § 45

Folkeskoleloven § 46



7. Retten til at ytre sig



7. Retten til at ytre sig

Forpligtelser:

Man må ikke krænke andres rettigheder fx retten til ikke at blive mobbet.

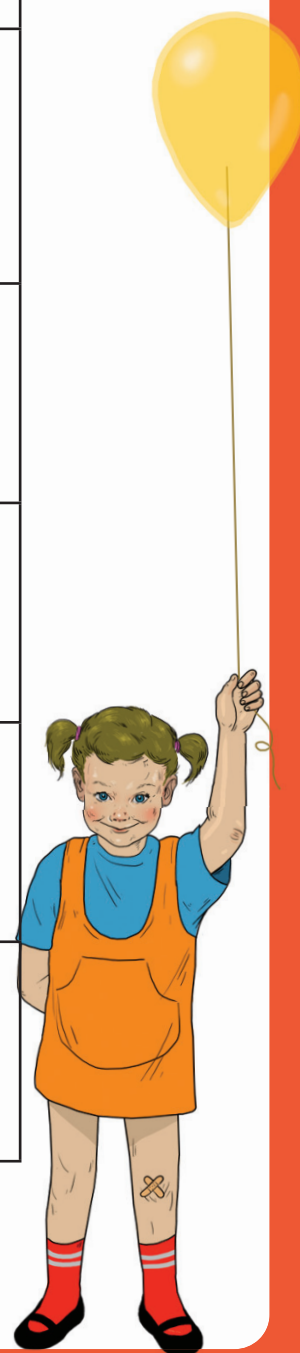
Rettigheden står skrevet i Børnekonventionen og Grundloven.



Bilag 3

Børn og unges rettigheder, rammer og forpligtelser i skolen

RETTIGHEDER	RAMMER	FORPLIGTELSE
Ret til ikke at blive mobbet	Trivselseklæring	Behandle andre med respekt Mobning skal meldes til de voksne
Ret til at medbestemme i undervisningen	Lovbestemte krav til undervisningen Folkeskoleloven § 18	Tage ansvar for undervisningen Bruge sin medbestemmelse konstruktivt
Ret til et godt undervisningsmiljø	Undervisningsmiljøloven	Gøre opmærksom på, hvis noget ikke er som det skal være Rydde op efter sig og passe på skolens inventar og materialer
Ret til at have et elevråd	Folkeskoleloven § 46 stk. 2	Bakke op om elevrådet og dets arbejde
Ret til at få valgt to medlemmer ind i skolebestyrelsen	Folkeskoleloven § 42 stk. 3	Bakke op om de valgte repræsentanter
Ret til at blive hørt i sager, der vedrører en selv	Børnekonventionen Art. 12 Folkeskoleloven § 18 Folkeskoleloven § 45 Folkeskoleloven § 46	Respektere at de andre parter i sagen også har ret til at blive hørt
Ret til at ytre sig	Børnekonventionen og Grundloven	Man må ikke krænke andres rettigheder



Bilag 4:

Cases om børns rettigheder og vilkår til elever



Case 1: Børns rettigheder og vilkår



Efter at Rasmus og Livas mor og far er blevet skilt og er flyttet hver til sit, har forældrene haft svært ved at blive enige om, hvornår børnene (på 14 og 11 år) skal bo og være sammen med den ene eller den anden forælder.

Forældrene har siddet og forhandlet hos en advokat, og det er nu endt med, at børnene bor 14 dage hos mor og en uge hos far og så fremdeles. Rasmus og Liva ville ønske, at de også selv havde haft lidt indflydelse på ordningen, men de er ikke blevet spurgt...

Skilsmissen var ikke spor rar. Deres far var dybt ulykkelig og frustreret over bruddet. Han synes, at børnenes mor forråbte ham. Liva overhørte et skænderi mellem forældrene, hvor hendes far beskyldte moren for utroskab. Når børnene nu besøger deres far, spørger han dem ofte ud, om moderen har fået en ny kæreste. Hjemmefra har de af deres mor fået udtrykkelig besked på ikke at fortælle om den ny kæreste. Desuden har Rasmus opdaget, at hans mor har læst nogle af de sms'er, han har sendt til faren.

- Er der artikler i børnekonventionen, som vil kunne bruges til at hjælpe børnene?
- Hvem har efter jeres mening ansvaret for, at børnene får indflydelse på deres situation, og skal de have det?
- Hvem – eller hvad kunne ændre situationen til det bedre?



Case 2: Børns rettigheder og vilkår



Connie på 13 år bliver tit slået af sin far derhjemme. Moderen har ofte protesteret, men forgæves.

Naboerne har klaget til familien, når faderen råbte højt og uddelte øretæver. I skolen har både kammerater og lærere ikke kunnet undgå at se mærkerne efter faderens tæv. Trods flere henvendelser til kommunen er der intet sket.

- Er der artikler i børnekonventionen, som kunne bruges som inspiration til at hjælpe Connie?
- Hvem har efter jeres mening ansvaret for at hjælpe Connie?
- Hvem – eller hvad kunne ændre situationen til det bedre?



Case 3: Børns rettigheder og vilkår



Mahmoud på 15 år og hans mor har boet to år i asylcentret "Fuglebo" i Sydsjælland. Moderen er meget bekymret for familiens situation i deres hjemland. Mahmoud er ked af det. Han kunne godt tænke sig at gå i en almindelig skole og få nogle kammerater at snakke med. Men det er svært. Han synes, han er nødt til at blive i nærheden af moderen, der klager over smerter og ligger i sengen det meste af tiden. Desuden skal de snart flyttes til et nyt center – igen...

- Er der artikler i Børnekonventionen, som kan hjælpe Mahmoud?
- Hvem har efter jeres mening ansvaret for Mahmouds situation?
- Hvem – eller hvad kunne ændre situationen til det bedre?



Case 4: Børns rettigheder og vilkår



Sara på 14 år dør ofte med hovedpine. Hun har også svært ved at falde i søvn om aftenen.

Familien er for et par år siden flyttet til en ret dyr bolig, og begge hendes forældre arbejder meget. Når familien efter lange arbejdsdage mødes om aftenen, er stemningen ofte lidt trykket.

Både moren og faren klager over stress og træthed. Sara ville bare ønske, at familien havde mere tid sammen.

- Er der rettigheder, som kunne bruges som inspiration til at hjælpe Sara?
- Hvem har efter jeres mening ansvaret?
- Hvem – eller hvad kunne ændre situationen til det bedre?



Case 5: Børns rettigheder og vilkår

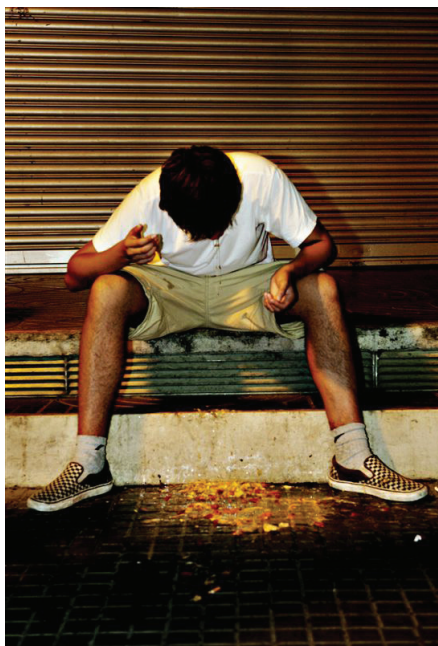


I skolens 9. klasse har de allerede for 1 år siden besluttet, at deres sidste lejrskole sammen skal gå til Lapland. Klassen har - for at tjene penge til turen - sammen arrangeret loppemarkeder og delt aviser ud. Ved kommunens økonomiforhandlinger står det dog klart, at kommunens udgifter til skoler, institutioner og sport er meget større end forventet. Så for, at skatten ikke skal stige, bliver alle tilskud til lejrskoler imidlertid sparet væk. Klasseseturen til Lapland må aflyses!

- Er der artikler i børnekonventionen som kan bruges i eventuelle forhandlinger med kommunen i forhold til at hjælpe klassen?
- Hvem har efter jeres mening ansvaret?
- Hvem – eller hvad kunne ændre situationen til det bedre?



Case 6: Børns rettigheder og vilkår



Det var en god fest hjemme hos Micha. Bortset fra, at Abdi fik alt for meget at drikke. Han drikker aldrig Sommersby igen! Nogle synes, han skulle til udpumpning, men ambulancefolkene havde sagt, at han bare skulle sove den ud. Han kan dog alligevel ikke lade være med at grine, når han ser billederne fra festen på Facebook... Lige indtil billederne af ham selv liggende på toiletgulvet med bukserne nede om knæene og bræk på kinden toner frem. At dømme efter kommentarerne synes de andre, det er nogle fede billeder af ham.

- Er der artikler i børnekonventionen, som kunne bruges som inspiration til at hjælpe Abdi?
- Hvem har efter jeres mening ansvaret?
- Hvem – eller hvad kunne ændre situationen til det bedre?



Case 7: Børns rettigheder og vilkår



I går var Mia på 14 år ude og demonstrere for første gang. Demonstrationen blev ret voldsom og der var unge, der råbte og skreg. Før Mia vidste af det, var der en betjent, der havde bundet hendes hænder sammen på ryggen og sat hende ned i en række med andre unge. Mia var rasende, det eneste hun og hendes venner havde gjort, var at være med i et optog for en ordentlig klimapolitik.

Det var først efter halvanden time på asfalten i kulde og regn, at Mia og de andre demonstranter blev løsladt. Politiet sagde, at det var for at forhindre hærværk og vold i forbindelse med demonstrationen, at de var blevet bagbundet og sat i rækker. Mia er i tvivl om, hun vil demonstrere igen, hvis det samme kan ske en anden gang.

- Er der artikler i børnekonventionen, som kunne bruges som inspiration til at hjælpe Mia?
- Hvem har efter jeres mening ansvaret for situationen?
- Hvem eller hvad kunne ændre situationen til det bedre?



Case 8: Børns rettigheder og vilkår



Marlene på 11 år kan tydeligt huske, dengang en masse politibetjente pludselig stormede ind i familiens lejlighed. Hendes far kom i fængsel og skulle være der i to år. Først efter tre måneder fik Marlene lov til at besøge sin far. Marlene glædede sig, men hun var også nervøs. Besøgsrummet var "grimt og klamt", og besøget var overvåget af en politibetjent. Da hun skulle hjem, græd hun. Det var så uhyggeligt at køre fra fængslet og vide, at hendes far var derinde.

Hun bliver altid ked af det, efter hun har besøgt sin far. Men det er jo værre ikke at se ham, synes hun. Nu har hendes mor fortalt, at hun ikke kan komme på besøg i de næste 3 måneder, fordi faren har fået en ekstra straf for et eller andet, vist nok fordi han var kommet op at slås. "Han kunne lige så godt være død så...", tænker Marlene.

- Er der artikler i børnekonventionen som kan hjælpe Marlene?
- Hvem har efter jeres mening ansvaret for at hjælpe hende?
- Hvem – eller hvad kunne ændre situationen til det bedre?



Case 9: Børns rettigheder og vilkår



Frederik er uvenner med sin klasselærer, som har svært ved at tage drengens voldsomme raserianfald. Det er heller ikke for godt med de fleste andre lærere. Han er også blevet taget i at drikke vodka og breezers på skolen, faktisk flere gange.

Skolen har indført en ny 'nul-tolerance-politik', så Frederik er blevet truet med at blive smidt ud, hvis der er problemer med ham én gang til. Han kunne godt tænke sig at slippe for skolen, selvom han faktisk meget godt kan lide klassen. Men han går jo kun i 7.klasse. Desuden er han allerede blevet smidt ud af to skoler før.

- Er der artikler i børnekonventionen som kan hjælpe Frederik?
- Hvem har efter jeres mening ansvaret for den situation Frederik står i mht sin skole?
- Hvem eller hvad kunne ændre situationen til det bedre?



Case 10 – Børns rettigheder og vilkår



Sønderbro Skole har forbudt eleverne at bruge andre sprog end dansk i frikvartererne, efter at nogle to-sprogede drenge havde drillet gårdvagten ved at gå rundt om ham og tale deres modersmål, mens de grinede og pegede fingre.

De er mange elever, der er utilfredse med forbuddet, og de elever der taler flere sprog kan godt lide at snakke sammen med andre elever på deres 'hjemme-sprog', og nu må de ikke det mere.

- Er der artikler i børnekonventionen som er relevante i forhold til det forbud eleverne står overfor?
- Hvem har efter jeres mening ansvaret?
- Hvem – eller hvad kunne ændre situationen til det bedre?



Bilag 5:

Cases om børns rettigheder og vilkår med opfølgningsnoter til læreren



Case 1: Børns rettigheder og vilkår



Efter at Rasmus og Livas mor og far er blevet skilt og er flyttet hver til sit, har forældrene haft svært ved at blive enige om, hvornår børnene (på 14 og 11 år) skal bo og være sammen med den ene eller den anden forælder.

Forældrene har siddet og forhandlet hos en advokat, og det er nu endt med, at børnene bor 14 dage hos mor og en uge hos far og så fremdeles. Rasmus og Liva ville ønske, at de også selv havde haft lidt indflydelse på ordningen, men de er ikke blevet spurgt...

Skilsmissen var ikke spor rar. Deres far var dybt ulykkelig og frustreret over bruddet. Han synes, at børnenes mor forråbte ham. Liva overhørte et skænderi mellem forældrene, hvor hendes far beskyldte moren for utroskab. Når børnene nu besøger deres far, spørger han dem ofte ud, om moderen har fået en ny kæreste. Hjemmefra har de af deres mor fået udtrykkelig besked på ikke at fortælle om den ny kæreste. Desuden har Rasmus opdaget, at hans mor har læst nogle af de sms'er, han har sendt til faren.

- Er der artikler i børnekonventionen, som vil kunne bruges til at hjælpe børnene?
- Hvem har efter jeres mening ansvaret for, at børnene får indflydelse på deres situation, og skal de have det?
- Hvem – eller hvad kunne ændre situationen til det bedre?

Opfølgning på Case 1:

Artikel 12 angående barnets ret til at blive hørt samt artikel 16 om barnets ret til privatliv vil være relevante her. Disse kan danne basis for en diskussion om, der er rettigheder, som ikke opfyldes i forhandlingerne. Der er ikke en ret, der sikrer børn mod, at deres forældre læser deres SMS'er eller dagbøger.

I visse tilfælde kan forældre dog føle sig nødsaget til at undersøge noget nærmere - eksempelvis ved mistanke om, at barnet er i fare. I disse tilfælde vil det være i overensstemmelse med artikel 16 at gribe ind og læse for eksempel SMS'er eller at åbne og læse barnets post.



Case 2 – Børns rettigheder og vilkår



Connie på 13 år bliver tit slået af sin far derhjemme. Moderen har ofte protesteret, men forgæves.

Naboerne har klaget til familien, når faderen råbte højt og uddelte øretæver. I skolen har både kammerater og lærere ikke kunnet undgå at se mærkerne efter faderens tæv. Trods flere henvendelser til kommunen er der intet sket.

- Er der artikler i børnekonventionen, som kunne bruges som inspiration til at hjælpe Connie?
- Hvem har efter jeres mening ansvaret for at hjælpe Connie?
- Hvem – eller hvad kunne ændre situationen til det bedre?

Opfølgning på Case 2:

I denne case er det først og fremmest dansk lovgivning, som skal sikre, at Connie bliver hjulpet.

Børnekonventionens artikel 19 angående barnets ret til beskyttelse mod mishandling bør desuden inddrages.

Det kan være interessant at spørge, hvorfor der ikke er sket noget efter henvendelserne til kommunen?

Hvor vil man kunne henvende sig, hvis kommunen ikke yder den nødvendige støtte? Ex: Det nye Børneombud samt Børnerådets side børneinfo.dk og Børnetelefonen (tlf.nr. 116 111) hos Børns Vilkår.



Case 3: Børns rettigheder og vilkår



Mahmoud på 15 år og hans mor har boet to år i asylcentret "Fuglebo" i Sydsjælland. Moderen er meget bekymret for familiens situation i deres hjemland. Mahmoud er ked af det. Han kunne godt tænke sig at gå i en almindelig skole og få nogle kammerater at snakke med. Men det er svært. Han synes, han er nødt til at blive i nærheden af moderen, der klager over smerter og ligger i sengen det meste af tiden. Desuden skal de snart flyttes til et nyt center – igen...

- Er der artikler i Børnekonventionen, som kan hjælpe Mahmoud?
- Hvem har efter jeres mening ansvaret for Mahmouds situation?
- Hvem – eller hvad kunne ændre situationen til det bedre?

Opfølgning på Case 3:

Børnekonventionens artikel 2 - lige rettigheder for alle og 3 - beskyttelse af barnets interesser - samt artikel 22 om beskyttelse af flygtningebørn - kan bruges i forhold til at den danske stat i endnu højere grad skal bestræbe sig på at sikre asylbørns optimale vilkår.

I opfølgningen bør lægges vægt på, at den danske stat har det overordnede ansvar for, at disse børns trivsel sikres bedst muligt.

Casen handler om en ulykkelig dreng, og diskussionen af den bør fokusere på hvad og hvem, der konkret vil kunne hjælpe ham.

Fortæl eventuelt eleverne at, ifølge Børnerådet har 35% af de 14-16-årige børn i danske asylcentre tegn på psykiske lidelser ("Det synes vi altså! – En vifte af anbefalinger til forbedring af børns forhold i Danmark", (Børnerådets årsrapport, 2008). Hvad siger denne statistik i forhold til opfyldelsen af artikel 2 og artikel 3?

Man kan i den sammenhæng diskutere, om det ville være mere hensigtsmæssigt at sørge for at give Mahmoud mulighed for at komme i en skole udenfor og uafhængigt af flygtningecentret, så han kunne få nogle nye påvirkninger og kontakter og ikke være hjemme hos moren helt så meget?



Case 4: Børns rettigheder og vilkår



Sara på 14 år dør ofte med hovedpine. Hun har også svært ved at falde i søvn om aftenen.

Familien er for et par år siden flyttet til en ret dyr bolig, og begge hendes forældre arbejder meget. Når familien efter lange arbejdsdage mødes om aftenen, er stemningen ofte lidt trykket.

Både moren og faren klager over deres stress og træthed. Sara ville bare ønske, at familien havde mere tid sammen.

- Er der rettigheder, som kunne bruges som inspiration til at hjælpe Sara?
- Hvem har efter jeres mening ansvaret?
- Hvem – eller hvad kunne ændre situationen til det bedre?

Opfølgning på Case 4:

I Saras tilfælde er der ikke tale om specifikke brud på rettigheder.

I stedet bør det formidles, at forældrenes travlhed går ud over deres pligt til at sørge for deres børns trivsel og i høj grad dette begrænser familiens samvær.



Case 5: Børns rettigheder og vilkår



I skolens 9. klasse har de allerede for 1 år siden besluttet, at deres sidste lejrskole sammen skal gå til Lapland. Klassen har - for at tjene penge til turen - sammen arrangeret flere loppemarkeder og delt aviser ud. Ved kommunens økonomiforhandlinger står det dog klart, at kommunens udgifter til skoler, institutioner og sport er meget større end forventet. Så for at skatten ikke skal stige, bliver alle tilskud til lejrskoler imidlertid sparet væk. Klasseturen til Lapland må aflyses!

- Er der artikler i børnekonventionen som kan bruges i eventuelle forhandlinger med kommunen i forhold til at hjælpe klassen?
- Hvem har efter jeres mening ansvaret?
- Hvem – eller hvad kunne ændre situationen til det bedre?

Opfølgning på Case 5:

I denne case er der ikke tale om brud på specifikke børnerettigheder.

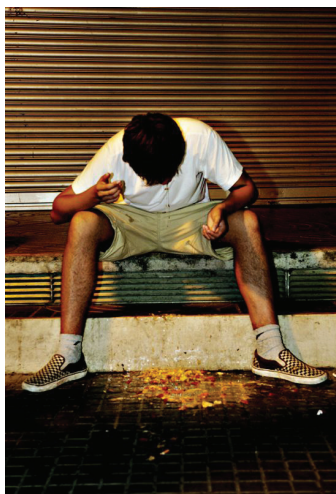
Aflysningen af turen er uheldig, fordi den blandt andet betød et brud på et løfte, børnene havde fået om en tur, de havde glædet sig til.

Casen er samtidig et eksempel på, at aflyste lejrture i et bredt perspektiv kan fremstå som 'luksusproblemer', som til trods for, at de kan virke uretfærdige, ikke kan anses for at gå ud over børns trivsel og vilkår.

Det er – desværre – ikke en menneskeret at komme på lejrskole.



Case 6: Børns rettigheder og vilkår



Det var en god fest hjemme hos Micha. Bortset fra, at Abdi fik alt for meget at drikke. Han drikker aldrig Sommersby igen! Nogle synes, han skulle til udpumpning, men ambulancefolkene havde sagt, at han bare skulle sove den ud. Han kan dog alligevel ikke lade være med at grine, når han ser billederne fra festen på Facebook... Lige indtil billederne af ham selv liggende på toiletgulvet med bukserne nede om knæene og bræk på kinden toner frem. At dømme efter kommentarerne synes de andre, det er nogle fede billeder af ham.

- Er der artikler i børnekonventionen, som kunne bruges som inspiration til at hjælpe Abdi?
- Hvem har efter jeres mening ansvaret?
- Hvem – eller hvad kunne ændre situationen til det bedre?

Opfølgning på Case 6:

I diskussionen af denne case, bør man fokusere på børnekonventionens artikel 16 - Ret til privatliv - samt artikel 24 – Ret til sundhed.

I forhold til brug af MMS'er og Facebook skal man være opmærksom på, at man ved at dele billeder uden samtykke fra de afbildede kan komme til at bryde loven. Hvis den afbildede med rimelighed føler sig udstillet, udnyttet eller krænket, kan den, der delte billederne, straffes for det.

Det kan diskuteres, hvorvidt der burde være nogle voksne, der havde grebet indover for elevernes indtag af alkohol. Er det f.eks. forældres ansvar for deres børns sundhed, der skal komme først, eller børnenes frihed og ret til selv at bestemme?

Vær opmærksom på at staten har en positiv forpligtelse til at sikre, at konventionen bliver overholdt. Elever kan i udgangspunktet ikke krænke konventionen.



Case 7: Børns rettigheder og vilkår



I går var Mia på 14 år ude og demonstrere for første gang. Demonstrationen blev ret voldsom, der var unge, der råbte og skreg. Før Mia vidste af det, var der en betjent, der havde bundet hendes hænder sammen på ryggen og sat hende ned i en række med andre unge. Mia var rasende, det eneste hun og hendes venner havde gjort, var at være med i et optog for en ordentlig klimapolitik.

Det var først efter halvanden time på asfalten i kulde og regn, at Mia og de andre demonstranter blev løsladt. Politiet sagde, at det var for at forhindre hærværk og vold i forbindelse med demonstrationen, at de var blevet bagbundet og sat i rækker. Mia er i tvivl om hun vil demonstrere igen, hvis det samme kan ske en anden gang.

- Er der artikler i børnekonventionen, som kunne bruges som inspiration til at hjælpe Mia?
- Hvem har efter jeres mening ansvaret for situationen?
- Hvem eller hvad kunne ændre situationen til det bedre?

Opfølgning på Case 7:

I denne case er artikel 15 – Ret til foreningsfrihed og forsamlingsfrihed samt artikel 37 – Beskyttelse mod tortur eller anden umenneskelig behandling samt artikel om Ytringsfrihed - relevante at diskutere med eleverne.

Man har ret til frit at udtrykke og demonstrere sin mening uden at blive straffet for det. Denne frihed kan kun begrænses, hvis det er nødvendigt af hensyn til andres rettigheder, statens sikkerhed eller den offentlige orden. Det kan også være relevant at diskutere skånsomhedsprincippet – det vil sige, at der skal være proportionalitet mellem formålet med en magtanvendelse, og det middel der anvendes.



Case 8: Børns rettigheder og vilkår



Marlene på 11 år kan tydeligt huske dengang en masse politibetjente pludselig stormede ind i familiens lejlighed. Hendes far kom i fængsel og skulle være der i to år. Først efter tre måneder fik Marlene lov til at besøge sin far. Marlene glædede sig, men hun var også nervøs. Besøgsrummet var "grimt og klamt", og besøget var overvåget af en politibetjent. Da hun skulle hjem, græd hun. Det var så uhyggeligt at køre fra fængslet og vide, at hendes far var derinde.

Hun bliver altid ked af det, efter hun har besøgt sin far. Men det er jo værre ikke at se ham, synes hun. Nu har hendes mor fortalt, at hun ikke kan komme på besøg i de næste 3 måneder, fordi faren har fået en ekstra straf for et eller andet, vist nok fordi han var kommet op at slås. "Han kunne lige så godt være død så...", tænker Marlene.

- Er der artikler i børnekonventionen, som kan hjælpe Marlene?
- Hvem har efter jeres mening ansvaret for at hjælpe hende?
- Hvem – eller hvad kunne ændre situationen til det bedre?

Opfølgning på Case 8:

I denne case er de relevante artikler i Børnekonventionen artikel 3 – Beskyttelse af barnets interesser og artikel 9 – Barnets rettigheder ved adskillelse fra forældre.

Spørg eventuelt eleverne, om det at se sin far er det bedste for Marlene, når forholdene er, som de er? Hvad mener eleverne, der kan gøres, for at oplevelsen i fængslet bliver mere rar for Marlene?



Case 9. Børns rettigheder og vilkår



Frederik er uvenner med sin klasselærer, som har svært ved at tage drengens voldsomme raserianfald. Det er heller ikke for godt med de fleste andre lærere. Han er også blevet taget i at drikke vodka og breezers på skolen, faktisk flere gange.

Skolen har indført en ny 'nul-tolerance-politik', så Frederik er blevet truet med at blive smidt ud, hvis der er problemer med ham én gang til. Han kunne godt tænke sig at slippe for skolen, selvom han faktisk meget godt kan lide klassen. Men han går jo kun i 7. klasse. Desuden er han allerede blevet smidt ud af to skoler før.

- Er der artikler i børnekonventionen som kan hjælpe Frederik?
- Hvem har efter jeres mening ansvaret for den situation Frederik står i mht. sin skole?
- Hvem eller hvad kunne ændre situationen til det bedre?

Opfølgning på Case 9:

I diskussionen af denne case kan man inddrage børnekonventionens artikel 3 – Beskyttelse af barnets interesser og artikel 12 – Ret til at blive hørt samt artikel 28 – Ret til undervisning.

Det kan tyde på, at Frederik ikke føler sig forstået af de voksne i skolen. Hans forældres fravær i casen tyder også på, at de ikke evner at sikre hans trivsel hjemme, og at de muligvis ikke drager tilstrækkelig omsorg for, om han trives. Det kan fremhæves, at lærerne bør tage en samtale med forældrene og forsøge at hjælpe Frederik.



Case 10. Børns rettigheder og vilkår



Sønderbro Skole har forbudt eleverne at bruge andre sprog end dansk i frikvartererne, efter at nogle to-sprogede drenge havde drillet gårdvagten ved at gå rundt om ham og tale deres modersmål mens de grinede og pegede fingre.

De andre elever er utilfredse med forbuddet, for mange kan godt lide at snakke sammen med andre minoritets elever på deres 'hjemme-sprog', og nu må de ikke det mere.

- Er der artikler i børnekonventionen som er relevante i forhold til det forbud eleverne står overfor?
- Hvem har efter jeres mening ansvaret?
- Hvem – eller hvad kunne ændre situationen til det bedre?

Opfølgning på Case 10:

I denne case er artikel 30 – Beskyttelse af minoriteter relevant. Ifølge denne skal minoritetsbørn have mulighed for at tale deres eget sprog og udøve deres egen kultur.

Skolen må derfor finde en anden måde at håndtere problematikken: F.eks. få de drenge, der drillede gårdvagten, i tale om, at det ikke er okay at drille uanset, hvilket sprog det foregår på.



